

TÜBİTAK
1001 Araştırma Projesi
Proje No: 110K462

«TÜRKİYE'DE SİLAHLI KUVVETLER VE TOPLUM: AMPİRİK YAKLAŞIM»

Yrd. Doç. Dr. Yaprak Gürsoy
İstanbul Bilgi Üniversitesi,
Uluslararası İlişkiler Bölümü
&

Yrd. Doç. Dr. Zeki Sarıgil
Bilkent Üniversitesi,
Siyaset Bilimi Bölümü

25 Kasım 2011

ARAŞTIRMANIN AMACI

- Asker-sivil ilişkileri literatürü askeri ve siyasi elit odaklı
- Toplum ve toplumsal faktörler ikinci planda kalıyor (Schiff 1995)
- Silahlı Kuvvetlerin toplum içindeki konumu, statüsü ve prestiji, askerin **siyasal alandaki gücünü** doğrudan etkiler (Huntington 1957)

MEVCUT ÇALIŞMALAR

Türk Silahlı Kuvvetleri ve toplum arasındaki özel ilişki

- TSK'nın kendini devlet ve milletle özdeşleştirilmesi
- Toplumun askere duyduğu güven
 - Tarihsel nedenler
 - Sosyal ve kültürel nedenler
 - Güvenlik koşulları

PROJENİN KATKILARI

Geniş ve kapsamlı bir anket

- Toplumun askere karşı tavır ve düşüncelerini ampirik olarak tanımlamak
- Bu düşünceleri etkileyen siyasal, sosyal, ekonomik ve demografik faktörleri ve dinamikleri analiz etmek
- Daha sağlıklı ve istikrarlı bir asker-toplum ilişkisi ve demokratikleşme süreci için önerilerde bulunmak

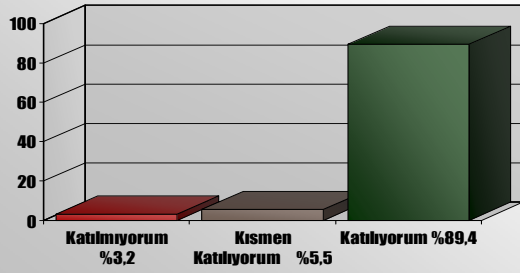
ANKETİN OLUŞTURULMASI

- KONDA ve proje ekibi arasındaki toplantılar
- İstanbul, Ankara ve Diyarbakır'da Mayıs ayında pilot test
- **1-2 Ekim Cumartesi ve Pazar günlerinde anket gerçekleştirildi**
- 27 ilin 106 ilçesine bağlı rasgele yöntemiyle seçilmiş 154 mahalle ve köyde 2775 kişi ile yüz yüze görüşüldü

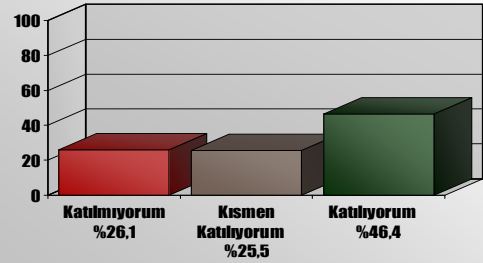
İLK BULGULAR

TOPLUMUN DEMOKRASİ ALGISI

“Her hal ve şartta ülke demokrasiyle yönetilmeli.”

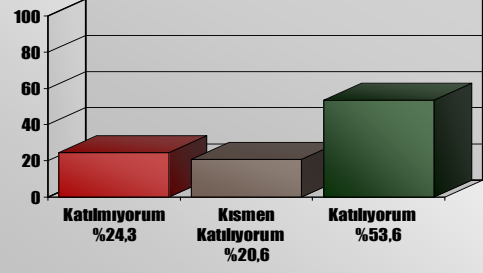

“Türkiye’de demokrasinin geldiği düzeyden ve demokrasinin işleyişinden memnunum.”

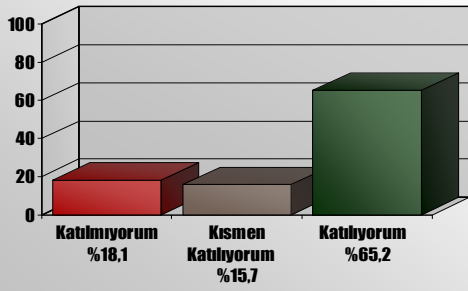

TOPLUMUN KURUMLARA DUYDUĞU GÜVEN

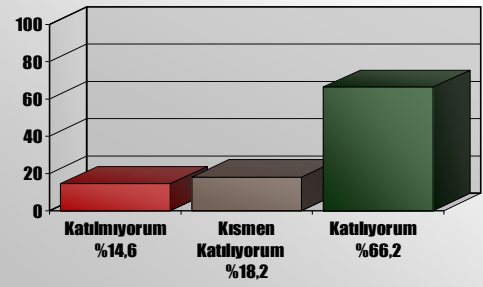
“Parlamentoya güveniyorum.”

“Polislere güveniyorum.”

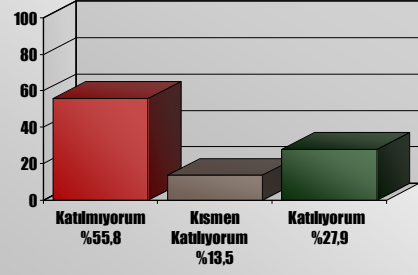

“Askere güveniyorum.”

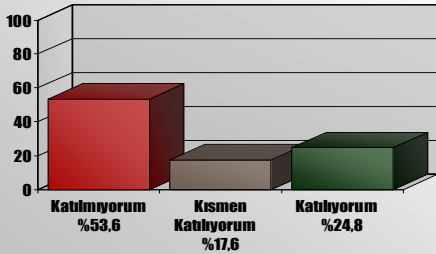

TOPLUMUN SIVİL-ASKER İLİŞKİLERİNE ve ORDUNUN SİYASİ ROLÜNE BAKIŞI

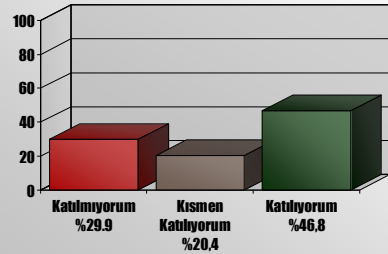
“Gerektiğinde asker ülke yönetimine el koyabilmeli ve ülkeyi yönetebilmeli.”

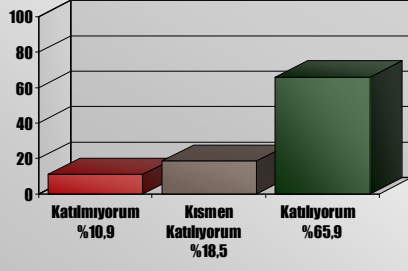
“Askeri yönetimler sivil yönetimlere göre çok daha etkin ve başarılı olabilir.”

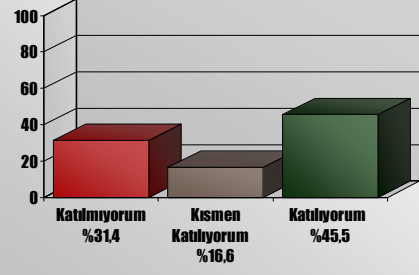
“Güvenlik dışındaki konularda da hükümet askerlerle konuşarak, onların fikrini alarak karar vermeli.”

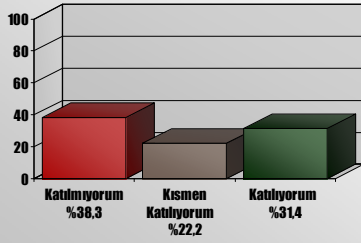
**“Türkiye’de son on yıllık dönemde
askerin siyaset ve hükümet üzerindeki
etkisi azaldı.”**

**“Ergenekon terör örgütünün
varlığına inanıyorum.”**

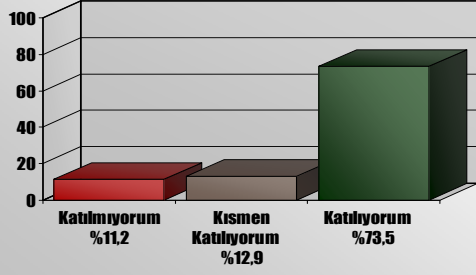

**“Ergenekon davasında savcıların,
hakimlerin, polislerin adil ve kanunlara
uygun davrandığına inanıyorum.”**

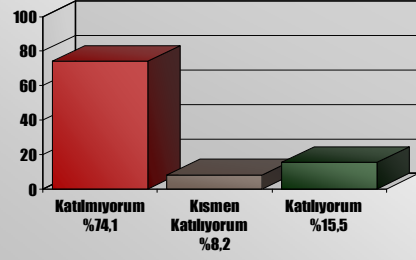

**TOPLUMUN
MECBURİ ASKERLİK
HİZMETİNE BAKIŞI**

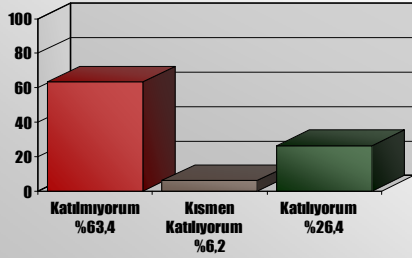
“Türkler Asker Millettir.”

“Mecburi askerlik tamamen kaldırılmalı yani yalnızca isteyenler askere gitmeli.”

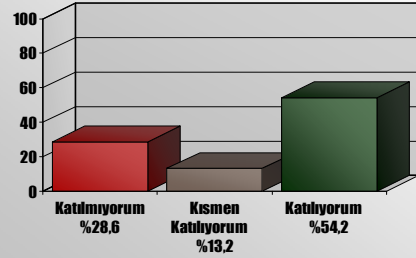

“Mecburi askerlik hizmeti olmasaydı, yani askerlik hizmeti isteğe bağlı olsaydı, askerlik yapmazdım.”*

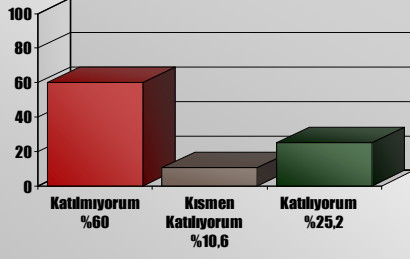

* Bu soru yalnızca erkeklere sorulmuştur.

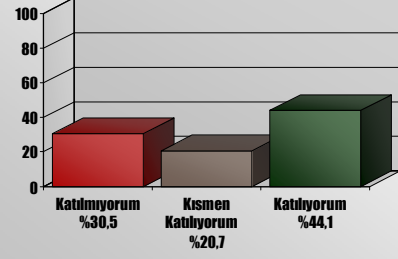
“15 Aylık mecburi askerlik uygulaması devam edecekse bile süresi kısalmalı.”

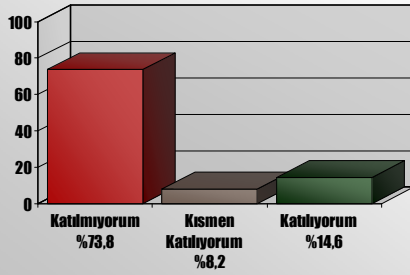
“Parasını ödeyerek 1 aylık bedelli askerlik yapmak herkes için bir tercih olmalı.”

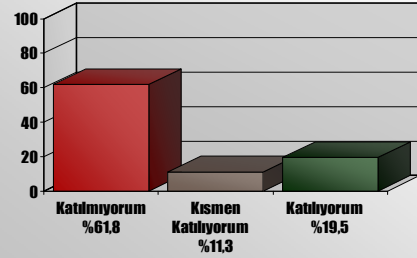
“Ordu, mecburi askerlik yapan askerler yerine, maaşlı ve memur gibi çalışan profesyonel askerlerden oluşmalı.”

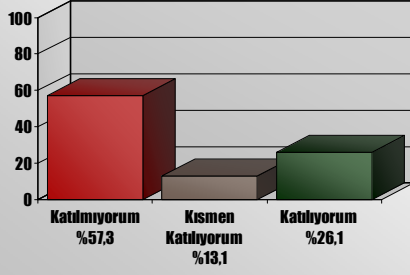
“Kadınlar da erkekler gibi askerlik yapmalı.”

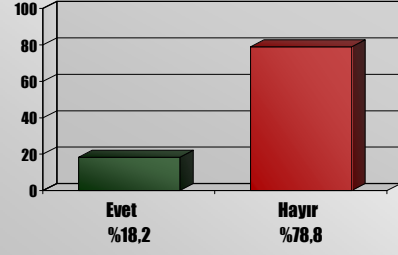
“Cinsel tercihi ne olursa olsun, eşcinseller de herkes gibi askerlik yapmalı.”

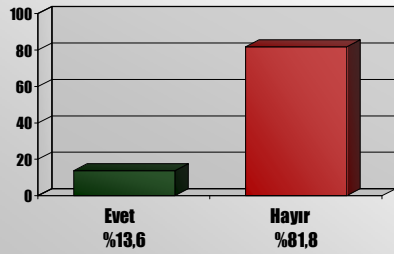
“Türkiye'nin asker sayısı olarak bu kadar büyük orduya ihtiyacı yok.”

“Vicdani ret ifadesi hakkında herhangi bir bilginiz, duyumunuz var mı?”

“İnançları nedeniyle askerlik hizmetini vicdananen reddedip, askere gitmemek bir tercih olmalı mı?”

GENEL DEĞERLENDİRME

ASKER-TOPLUM İLİŞKİSİ ve DEMOKRATİKLEŞME

- Toplumdaki militarist unsurlar
 - Askerin siyasetteki rolü
- Demokrasinin konsolidasyonu
 - Siyasi kutuplaşma
 - Güven eksikliği
 - Toplumun demokrasi algısı
 - Toplumun eşitlik algısı